

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

8. veljače 1990.(*)

„Porez na dodanu vrijednost – Tumačenje članka 5. stavka 1. Šeste direktive o PDV-u
– Isporuka nekretnine – Prijenos gospodarskog vlasništva”

U predmetu C-320/88,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Staatssecretaris van Financiën

i

Shipping and Forwarding Enterprise Safe BV (Safe Rekencentrum BV), porezni subjekt sa sjedištem u Hillegomu (Nizozemska),

o tumačenju članka 5. stavka 1. Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za razrezivanje (SL L 145, str. 1.),

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: C. N. Kakouris, predsjednik vijeća, T. Koopmans, G. F. Mancini, T. F. O'Higgins i M. Diez de Velasco, suci,

nezavisni odvjetnik: W. Van Gerven,

tajnik: D. Louterman, glavna administratorica,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za vladu Kraljevine Nizozemske, dr. B. R. Bot, glavni tajnik Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenta,
- za Komisiju Europskih zajednica, Johannes Foens Buhl, pravni savjetnik, i Berend Jan Drijber, član pravne službe Komisije, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon usmenog postupka održanog 12. listopada 1989.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. studenoga 1989.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 19. listopada 1988., koju je Sud zaprimio 3. studenoga 1988., Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u zahtjev za prethodnu odluku o tumačenju članka 5. stavka 1. Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za razrezivanje (SL L 145, str. 1., u daljnjem tekstu: Šesta direktiva).
- 2 Zahtjev je upućen u postupku između Netherlands Staatssecretaris von Financiën (nizozemsko državno tajništvo za financije) i poreznog subjekta Shipping and Forwarding Enterprise Safe BV (Safe Rekencentrum BV, u daljnjem tekstu: Safe). Postupak se tiče obavijesti o razrezu poreza kojom je porezni inspektor utvrdio društvu Safe ispravak poreza na promet za nekretninu koja se, kako je naveo inspektor, sastoji od samostojeće kuće i sporednih zgrada (u daljnjem tekstu: nekretnina), a koju je društvo Safe isporučilo društvu Kats Bouwgroep NV (u daljnjem tekstu: Kats).
- 3 Iz spisa proizlazi da je društvo Safe, na temelju javnobilježničkog akta sklopljenog između društava Safe i Kats 19. lipnja 1979., pristalo prenijeti na društvo Kats, uz isplatu iznosa od 2 250 000 NLG, bezuvjetno pravo na navedenu nekretninu slobodnu od hipoteka i drugih stvarnih prava. U skladu s tim aktom, sve promjene vrijednosti nekretnine te sva dobit i svi izdatci trebali su ići u korist ili na trošak društva Kats, koje je steklo pravo raspolaganja nekretninom. Osim toga, društvo Safe preuzelo je obvezu prijenosa prava vlasništva nad nekretninom kada to društvo Kats bude zatražilo, a u svakom slučaju najkasnije 31. prosinca 1982. U tu svrhu društvo Safe dalo je društvu Kats neopozivu punomoć za provedbu prijenosa zakonskog vlasništva nad nekretninom. Stečajni upravitelji društva Kats sklopili su 11. kolovoza 1983. javnobilježnički akt s trećom stranom, na temelju kojeg su toj trećoj strani za iznos od 450 000 NLG prodali prava na nekretninu koja je društvo Kats steklo javnobilježničkim aktom od 19. lipnja 1979. Istoga dana društvo Safe prenijelo je zakonsko vlasništvo nad nekretninom na tu treću stranu.
- 4 Protiv obavijesti o razrezu poreza društvo Safe podnijelo je prigovor poreznom inspektoru te nakon toga i Gerechtshofu (žalbeni sud) u Den Haagu. Državno tajništvo za financije potom je pokrenulo postupak pred Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), a taj je sud odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Treba li članak 5. stavak 1. Šeste direktive tumačiti na način da je o isporuci robe riječ samo kada se nad imovinom prenosi zakonsko pravo vlasništva?
 2. Ako je odgovor na prvo pitanje niječan, je li riječ o isporuci robe u gore navedenom smislu i ako je zakoniti vlasnik predmetne imovine:
 - s drugom stranom sklopio ugovor na temelju kojeg sve promjene vrijednosti imovine i sva dobit ili izdatci idu u korist ili na trošak te druge strane;

- pristao na temelju tog ugovora zakonsko pravo vlasništva nad imovinom prenijeti na drugu stranu u nekom trenutku u budućnosti;
- pristao spomenutim ugovorom dati drugoj strani neopozivu punomoć za izvršavanje svih transakcija potrebnih za provedbu tog prijenosa prava vlasništva;
- u skladu s tim ugovorom stvarno stavio imovinu na raspolaganje drugoj strani?”

5 Za potpuniji prikaz činjenica u predmetu, tijekom postupka i očitovanja podnesenih Sudu upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se spominju ili razmatraju samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje odluke Suda.

Prvo pitanje

6 Valja napomenuti da članak 5. stavak 1. Šeste direktive glasi kako slijedi: „Isporuka robe’ znači prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom kao vlasnik.” [neslužbeni prijevod]

7 Iz teksta te odredbe jasno proizlazi da se „isporuka robe” ne odnosi na prijenos vlasništva u skladu s postupcima propisanim primjenjivim nacionalnim pravom, nego obuhvaća svaki prijenos materijalne imovine koji izvršava jedna strana, koja ovlašćuje drugu stranu da stvarno raspolaze tom imovinom kao da je njezin vlasnik.

8 Taj je stav u skladu sa svrhom direktive, čija je namjena, među ostalim, utemeljiti zajednički sustav PDV-a na jedinstvenoj definiciji oporezivih transakcija. Taj bi cilj mogao biti ugrožen kada bi utvrđenje da je došlo do isporuke robe – koja je jedna od triju oporezivih transakcija – bilo uvjetovano ispunjavanjem uvjeta koji se razlikuju od države članice do države članice, kao što je to slučaj s uvjetima koji se odnose na prijenos vlasništva u građanskom pravu.

9 Slijedom toga na prvo pitanje valja odgovoriti da „isporuku robe” iz članka 5. stavka 1. Šeste direktive treba tumačiti na način da ona znači prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, čak i ako nema prijenosa zakonskog prava vlasništva nad tom imovinom.

Drugo pitanje

10 Iz spisa jasno proizlazi da je nacionalni sud posebno nastojao utvrditi može li se prijenos „gospodarskog vlasništva”, a to je pojam koji je razvijen u nizozemskom poreznom pravu, smatrati isporukom robe u smislu članka 5. Šeste direktive. Nacionalni je sud tako utvrdio četiri elementa koji čine prijenos gospodarskog vlasništva u predmetu koji se vodi pred njim.

11 Upućujući u drugom pitanju na ta četiri utvrđena elementa nacionalni sud u biti traži od Suda da primijeni članak 5. stavak 1. Šeste direktive na ugovor o kojem je riječ u glavnom postupku. Međutim, u skladu s raspodjelom zadaća propisanom člankom 177. Ugovora, na nacionalnom je sudu da pravila prava Zajednice, kako ih tumači

Sud, primijeni na konkretan slučaj. Takva primjena nije moguća bez sveobuhvatne ocjene činjenica u predmetu.

- 12 To ilustriraju i posebni uvjeti navedeni u drugom pitanju budući da se oni odnose, s jedne strane, na obvezu prijenosa vlasništva u skladu s građanskim pravom, koji izgleda ne mora uvijek podrazumijevati prijenos stvarne ovlasti u smislu članka 5. stavka 1. Šeste direktive, a, s druge strane, na stvarno stavljanje imovine na raspolaganje drugoj strani, što bi uobičajeno moralo doprinijeti utvrđenju toga da je došlo do stvarnog prijenosa ovlasti.
- 13 Stoga na drugo pitanje valja odgovoriti da je na nacionalnom sudu da odredi u svakom pojedinačnom slučaju, na temelju činjenica u predmetu, je li riječ o prijenosu prava raspolaganja imovinom u svojstvu vlasnika u smislu članka 5. stavka 1. Šeste direktive.

Troškovi

- 14 Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koje su imale nizozemska vlada i Komisija Europskih zajednica ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD (šesto vijeće),

odlučujući o pitanjima koja mu je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), presudom od 19. listopada 1988., odlučuje:

- 1. „Isporuku robe” iz članka 5. stavka 1. Šeste direktive treba tumačiti na način da ona znači prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, čak i ako nema prijenosa zakonskog prava vlasništva nad tom imovinom.**
- 2. Na nacionalnom je sudu da odredi u svakom pojedinačnom slučaju, na temelju činjenica u predmetu, je li riječ o prijenosu prava raspolaganja imovinom u svojstvu vlasnika u smislu članka 5. stavka 1. Šeste direktive.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 8. veljače 1990.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski